

451.147 „ candijzuyker
 6.165.091 „ poederzuyker
 nevens eene aansienlijke partij lijwatan, die onder de retouren van de eerste besending afgescheept zijn, bedragende het een en ander met eenige kleinigheden in gelde f 1.987.760,2,-. Daarentegen beloopt de verkoop f 1.729.749,5,- en bestaat die hoofdsakelijk in
 937 kisten amphioen
 51.500 lb. Satsumasche campher
 1025 „ nagulen
 1275 „ nooten
 81.250 „ swarte peper
 549.375 „ tin
 Fol. 1265v-1266r.

(Bovendien goederen van weinig belang en een partij beschadigde en onbeschadigde manufactures en textiel. Bij besluit van 14 september zijn de residenten te Kharg belast met f 10.700 aan verlies op vandaar teruggekomen manufactures en textiel. Aangezien de Opium Sociëteit zich beklaagde over de slechte kwaliteit van opium in 156 kisten uit Bengalen, zijn 4 kisten geopend. Hiervan bleek een derde goed, twee derde was van mindere kwaliteit en met een zure reuk. Op 6 juli is besloten de hele partij voor de gewone prijs te verkopen, daar wegens schaarste deze kisten met de andere, die van zeer goede kwaliteit waren, makkelijk zijn af te zetten. De Opium Sociëteit heeft haar hele voorraad verkocht en moet de klanten nu teleurstellen. [fol. 1267] Slechts de belangrijkste belastingen en afschrijvingen worden vermeld. In verband met de vordering op de boedel van Hans Albregt van Pluskouw, die zo dramatisch op Timor omkwam, en waarover in het briefje van 29 januari reeds is gesproken, zijn de onverkochte zaken en slaven bij de sekwestre in beheer gegeven en is de advocaat-fiscaal bevolen op de opbrengst beslag te leggen, totdat de Compagnie schade-loos is gesteld. Sindsdien is op hun verzoek de boedel aan zijn per codicil benoemde vol-machten afgegeven na betaling van rsd 3555, wat nog verschuldigd was aan de kas van Ti-mor, nadat daar rsd 7530 was voldaan. Meer informatie bevatten de resoluties van 10 en 13 augustus en 2 december. In vervolg op wat in de brief van 18 oktober over de schuld van Adriaan Bisdom is geschreven, [fol. 1268] wordt gemeld dat aan Robbert Hendrik Arme-nault, die als hoofdadministrateur te Hooghly ook deel heeft aan de gestolen sicca ropia 170.000, op zijn verzoekschrift van 10 augustus is toegestaan zijn schuld in jaarlijkse termij-nen van rsd 2000 af te lossen. Uit de resolutie van 23 december blijkt hoe onbetrouwbaar en slordig er daar met geld is omgegaan. De grote kas kwam, na aftrek van ropia 22.310 en ropia 170.000, die respectievelijk door Willem Beens en Emanuel Hendrik Kantzou zijn verduisterd, nog bijna ropia 27690 tekort. Het bestuur berichtte in zijn brief van 1 februari 1761 dat het twee financiële deskundigen had benoemd om dit te controleren. Het zond per geheime brief van 16 maart 1762 twee berichten van deze deskundigen, waarvan één ge-tuigde dat de fouten op f 11.197 na gevonden waren en de ander dat er nog f 89.947 zoek was. [fol. 1269] Er kan in deze zaak niet zomaar beslist worden. Deze opgaven zijn door de visitateur-generaal en de boekhouder-generaal vergeleken met de Bengaalse negotieboeken van 1751 t/m 1754. Zij concludeerden dat de Compagnie door te veel te berekenen op de salpeter voor f 89.947 benadeeld was en gaven aan hoe dat gebeurd was. Armenault gaf op 20 januari 1762 wel aan dat er over de boekjaren 1750 t/m 1754 f 97.822 meer was ingeboekt dan uitgegeven was, maar de visitateur-generaal kon het verschil van f 7875 niet natrekken.¹⁶ Het werkelijk nadeel is dus f 89.947, waarover het bestuur in antwoord op de bevindingen over de negotieboeken van 1754/55 zei dat de salpeterleverancier dit niet had ontvangen, maar dat het voortkwam uit valse redresposten, waarvan f 47.250,- [fol. 1270] door diefstal

¹⁶ De jaren waarover de berekening gaat verschillen in de tekst: 1751 t/m 1754 en 1750 t/m 1754.